

Velikonoce – přežít / prožít

Aleš Opatrný
Katolická teologická fakulta
Univerzity Karlovy v Praze

Velikonoce

- **Svátky jara**
- **„Pokřtené“ pohanské svátky**
- **Památka smrti a vzkříšení Páně**
- **Dny volna (škoda, že ne i Velký pátek?!)**

Doba postní

- Každoroční prožívání postní doby je příhodný čas pro vystoupení na posvátnou horu velikonoc
- Postní doba svou dvojí povahou připravuje věřící i katechumeny na slavení velikonočního tajemství

Charakter postní doby

- **Postní doba má svůj kající charakter. V katechezi je třeba věřícím ukázat následky hříchu ve společnosti, zdůraznit vlastní povahu pokání a vzbudit odpor k hříchu, protože je urážkou Boha.**

Svatý týden

- **Ve Svatém týdnu slaví církve tajemství spásy, která Kristus vykonal v poslední dny svého života.**
- **Svatý týden začíná Květnou nedělí, která spojuje Kristův královský triumf a oslavu jeho utrpení**
- **(slavnostní vstup – pašije)**

Velikonoční triduum

- začíná večerní mší na památku Večeře Páně na zelený čtvrtek ,
- pokračuje na Velký pátek a Bílou sobotu,
- vrcholí velikonoční vigílií,
- končí v nešporami neděle Zmrtvýchvstání Páně

Obsah tridua

- ▣ **Toto časové rozmezí se nazývá triduum ukřižovaného, pohřbeného a vzkříšeného Pána, nebo se mu také říká velikonoční triduum, protože se v něm zpřítomňuje a koná velikonoční tajemství, to je přechod Pána z tohoto světa k Otci. Církev tak slaví tajemství vykoupení lidstva**

Zelený čtvrtek

- **Dopoledne – mše svěcení olejů**
- **Večer – mše na památku Večeře Páně:**
 - **Všechna pozornost má být obrácena k tajemstvím, která se ve mši připomínají:**
 - **ustanovení eucharistie**
 - **svátost kněžství**
 - **příkázání Páně o bratrské lásce**

Velký pátek

V tento den, kdy náš Velikonoční Beránek - Kristus - je obětován,

- **církev uvažuje o umučení svého Pána a Ženicha,**
- **uctívá kříž,**
- **připomíná si své zrození z Kristova boku, když umíral na kříži,**
- **a modlí se za všechny lidi.**

Bílá sobota

- Na Bílou sobotu trvá církev na modlitbách u Kristova hrobu a uvažuje o jeho umučení a smrti, a také o jeho sestoupení mezi mrtvé.

Očekává v modlitbě a postu jeho vzkříšení.

- Je to den modliteb a tichého očekávání bez vší slavnostnosti.

Velikonoční vigilie svaté noci

- ❑ Z prastaré tradice je tato noc zasvěcena Pánu.
- ❑ Vigilie, která se v ní slaví, připomíná svatou noc, kdy Pán vstal z mrtvých, a je považována za „matku posvátných vigilií“.
- ❑ V ní církev s bdělostí očekává vzkříšení Pána a slaví svátosti uvádějící do křesťanského života.

Ve slavnosti vigilie církevek

- slaví vzkříšeného Pána v symbolu velikonoční svíce a zpívá chvalozpěv
- uvažuje o podivuhodných skutcích, která činil Pán svému lidu
- přijímá ve křtu znovuzrozené a obnovuje křestní rozhodnutí ostatních
- zve ke stolu, který připravil její Pán na památku své smrti a vzkříšení, dokud nepřijde.

Prvky první části slavnosti:

- **Oheň (hranice, velikonoční svíce - paškál) přemáhá tmu, osvěcuje noc. Je to symbol vzkříšení. Světlo se šíří jako zvěst o vzkříšení**
- **Exsultet - velikonoční chvalo zpěv - velmi stará zpívaná báseň o velikonočním tajemství**

Prvky druhé části slavnosti:

- **Starozákonní čtení: ukazují na dějinami postupující Boží dílo s člověkem**
- **Čtení z listu Římanům – uvádí do souvislosti náš křest a vzkříšení**
- **Slavné aleluja – vlastní zpěv Velikonoc**
- **Evangelium – hlásá, že Ježíš vstal z mrtvých**

Prvky třetí části slavnosti:

Křestní bohoslužba, sestávající z :

- **litanií ke všem svatým**
- **svěcení křestní vody;**
- **vyznání víry a udělení iniciačních svátostí katechumenům;**
- **obnovy křestního slibu ostatních**
- **pokropení křestní vodou**
- **přímluv**

Prvky čtvrté části slavnosti:

- Čtvrtou částí vigilie je slavení eucharistie. Je to zároveň její vyvrcholení, protože v plném významu je eucharistie svátost velikonoční, totiž památka oběti na kříži a přítomnosti Krista vzkříšeného.
- Dovršuje uvedení do křesťanského života a dává okusit prožívání věčných velikonoce.

V den slavnosti – Hod Boží

- **Mše velikonoční neděle má být slavena co nejslavněji.**
- **Jako úkon kajícínosti ať se použije kropení vodou posvěcenou o velikonoční vigílii.**
- **Touto vodou ať se také naplní krogenky u vchodu do kostela.**

Velikonoční doba

- **Velikonoční doba je pokračováním slavení velikonoce.**
- **Padesát dní od neděle Zmrtvýchvstání Páně do neděle Seslání Ducha svatého se slaví s radostným jásotem jako jeden sváteční den, jako „velký den Páně“.**

-
- ***Texty podle Litterae circulares de festis paschalibus praeparandis et celebrandis***
 - ***V roce 1988 vydala Congregatio pro cultu divino, český překlad Česká liturgická komise 1991***

**Přeji Vám požehnané a
obohacující prožití
liturgie velikonoc.**

***Nezapomeňte se do
kostelů teple obléct!***